

η ανάπλαση της νέας παραλίας

η αναζήτηση μίας νέας αστικής ισορροπίας στο θαλάσσιο μέτωπο

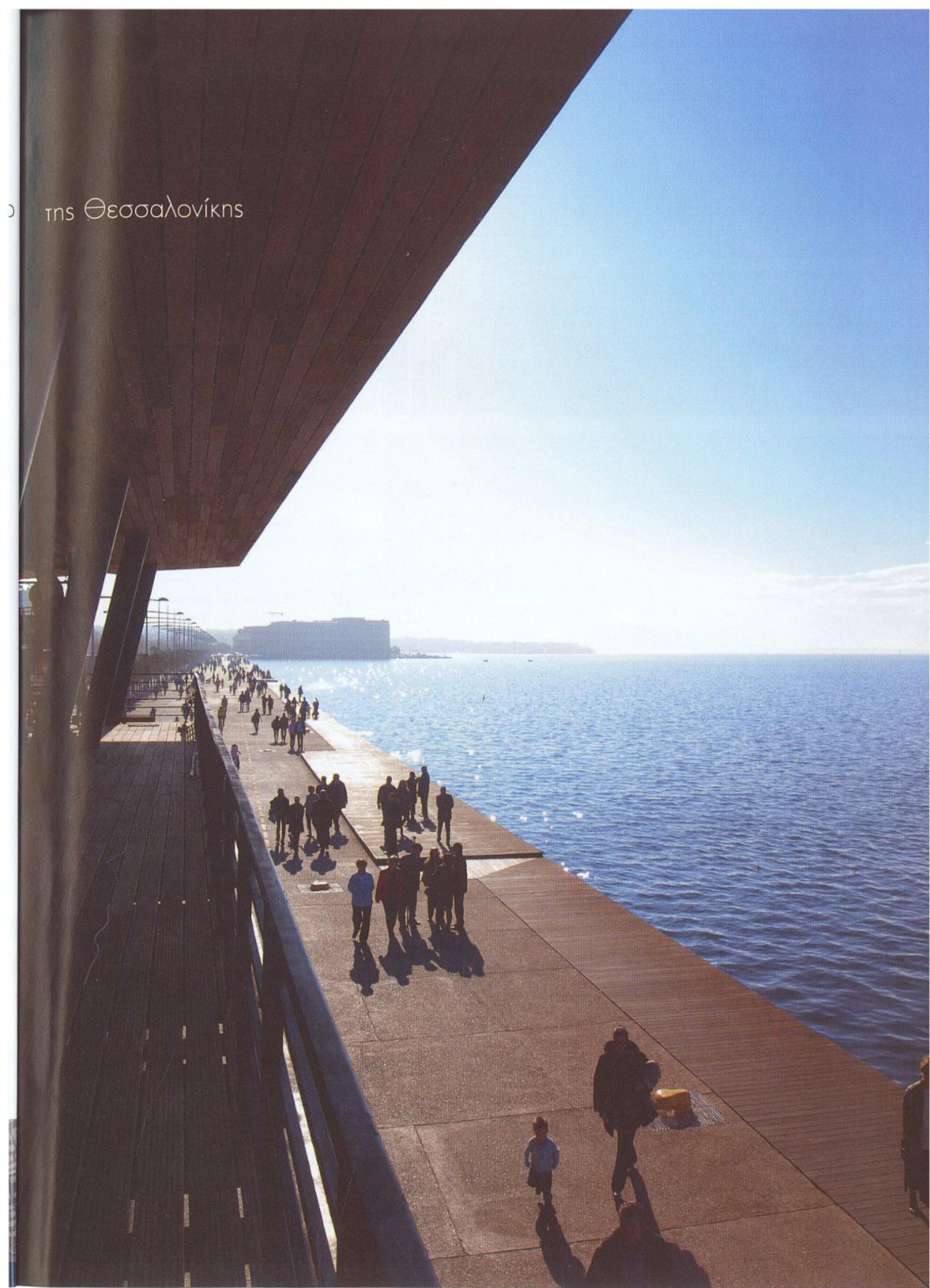
οι κύποι του ήχου, των Ρόδων, της Μνήμης, του Νερού και της Μουσικής

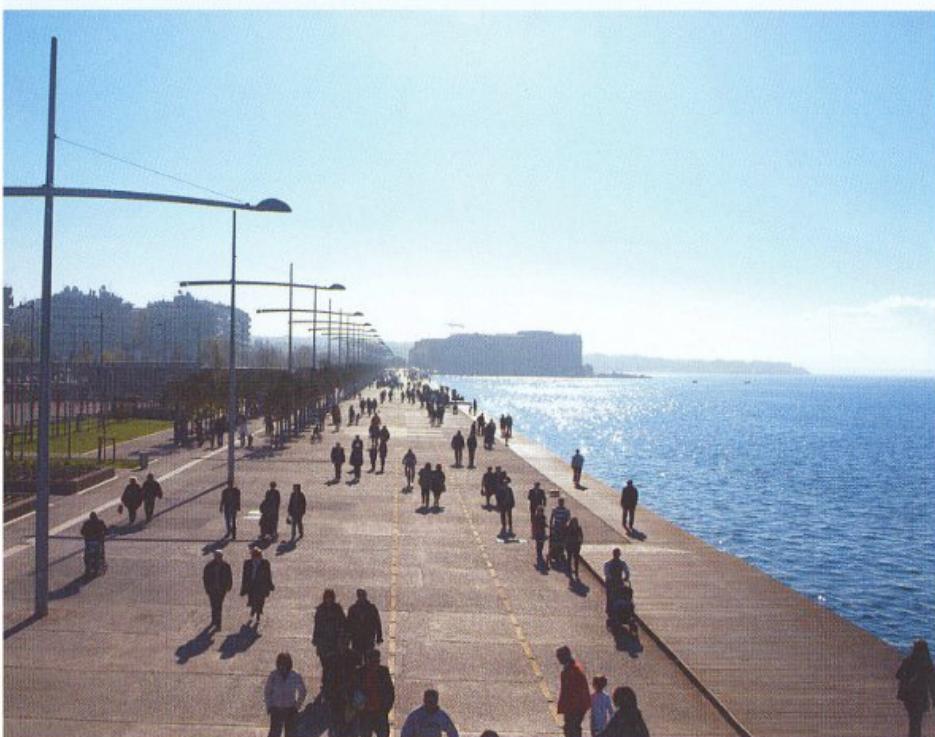
Πρόδρομος Νικηφορίδης - Μπερνάρ Κουόμο, Αρχιτέκτονες

Η Νέα Παραλία της Θεσσαλονίκης είναι ένας γραμμικός τόπος με περιορισμένο σχετικά βάθος και μεγάλο μήκος, γεγονός που του προσδίδει ακριβώς τα χαρακτηριστικά του "μετώπου", του λεπτού φλοιού, που απλώνεται πάνω στο δύσκολο και προκλητικό όριο μεταξύ στεριάς και θάλασσας, μεταξύ φυσικού και κατασκευασμένου τοπίου. Ο σχεδιασμός σε αυτό το όριο οφείλει να συνυπάρξει και να συνδιαλλαγεί με το υδάτινο στοιχείο, δηλαδή τη φύση στην πιο ασταθή μορφή της. Ιδιαίτερα το θαλάσσιο φόντο στον κόλπο της Θεσσαλονίκης, αποτελεί το εκπληκτικό αυτό σκηνικό, όπου το εφήμερο και το μεταβλητό είναι τα κυρίαρχα στοιχεία που δημιουργούν μια διαφορετική κάθε φορά ατμόσφαιρα. Η όποια επέμβαση σε αυτό το φόντο, παίρνει το χρώμα του, υπάρχει γιατί υπάρχει αυτό, δεν μπορεί να το ανταγωνιστεί παρά να συνυπάρξει και να κερδίσει λίγη από την ακούραστη αίγλη του.

της Θεσσαλονίκης

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΑΝΑΘΕΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ: ΔΗΜΟΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

**ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ-ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ
ΜΕΛΕΤΗ:**

Πρόδρομος Νικηφορίδης
Μπιερνάρ Κουόμο
R. Castro-S. Denisssof

Ειδικοί Συνεργάτες:

Παρασκευή Ταράνη, Εφη Καρυώτη

Συνεργάτες:

Η. Δόβα, Ε. Ζωγράφου, Δ. Παυλοπούλου
Ν. Καρακώστα, Ν. Μπίακος,
Σ. Νικολακάκη, Γ. Σκιαδόπουλος

Σύμβουλος Ακουστικής

(διαγωνισμός): Ν. Μπάρκας

ΣΤΑΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ:

Ιάκωβος Λαβασάς, Μαρία Στεφανούρη

Συνεργάτες: Π. Ζέρβας, Γ. Νικολαΐδης,
Λ. Δέδα, Φ. Παπαπέτρου

ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ:

Δημήτρης Μπόζης, Παναγιώτης Κικίδης και
συνεργάτες Ε.Π.Ε, Γεράσιμος Καμπίτσης

Συνεργάτες: Δ. Καλοφωλιάς, Δ.

Ηλιάδης, Α. Φούκη, Φ. Μοσχοπούλου, Κ.
Ντένη, Α. Σαββόπουλος

ΦΥΤΟΤΕΧΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ:

Υλωρική Ε.Ε. - Φώτης Φασούλας

Συνεργάτες: Α. Ζαχαριάδης,
Χ. Καραχρήστος

ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ:

Ευάγγελος Βασιλίκος

Σύμβουλος: Θ. Παπαλάγκος

ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:

Κωνσταντίνος Μπελιμπασάκης,
Μαρία Ζουρνά, Σμαρώ Θεοδωρίδης,
Κατερίνα Μπλέτσα, Σεβαστή Λαφτσίδη,
Έλένη Φουντουλίδη, Δημήτριος
Κατιρτζόγλου, Δημήτριος Σωτηριάδης

ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ:

Μιχαήλ Λιγδας, Ανδρέας Σπηλιόπουλος,
Δημήτρης Τζιώρας, Νίκος Μουρουζίδης,
Σπυρίδούλα Παρασκευά.

Γραμμικότητα και συνέχεια - "Περιπατητές κυμάτων"

Η γραμμικότητα, το δυναμικό συνέχεις, ο ανοικτός ορίζοντας, είναι τα σημαντικά πλεονεκτήματα της Νέας Παραλίας, που εντείνονται και ενισχύονται με την διαμόρφωση του δαπέδου του κρηπιδώματος.

Το κρηπιδώμα της παραλίας είναι ιδανικός τόπος περιπάτου, χωρίς διακοπές, χωρίς οχλήσεις. Ο "περιπατητής" είναι εκτεθειμένος στο φως, στην ανοικτή προοπτική, σε μια συνεχή πορεία πάνω στο γοητευτικό όριο μεταξύ των αντίθετων: η σταθερότητα του συμπαγούς κρηπιδώματος - η αστάθεια και διαύγεια του υγρού στοιχείου.

Το πλακόστρωτο της παραλίας, από το Λευκό Πύργο έως το Μέγαρο Μουσικής, αντιμετωπίζεται ενιαία και ισότιμα, χωρίς ιεραρχίσεις και αυξομειώσεις στο εύρος του.

Προτείνεται ένα χυτό δάπεδο που θα κατασκευαστεί σε όλο το μήκος του μετώπου, και σε όλο το πλάτος του όπου υπάρχει σκληρό δάπεδο. Το δάπεδο διαφοροποιείται μόνο σε δύο σημεία: α. για να σημάνει την χάραξη ποδηλατοδρόμου, β. στο σημείο της απόληξης του κρηπιδώματος στο νερό, όπου με τη χρήση του ξύλινου καταστρώματος από bangkirai επιχειρείται να τονιστεί το όριο ξηράς και θάλασσας.

Στην εσωτερική πλευρά του κρηπιδώματος, προσφέρεται η εναλλακτική δυνατότητα μιας σκιασμένης διαδρομής. Η διαδρομή αυτή με τα προτεινόμενα καθιστικά ανάμεσα στα δέντρα, είναι ιδιαίτερα χρήσιμη τους θερινούς μήνες κυρίως σε ανθρώπους μεγαλύτερης πλικίας. Η αλέα λειτουργεί ως ενδιάμεσο όριοσφιλτρο μεταξύ των δύο διακριτών τμημάτων του παραλιακού μετώπου: του πλακόστρωτου και της πράσινης zώνης. Δημιουργεί μια διαφοροποιημένη σε ποιότητες διαδρομή, οριοθετείται από τα δέντρα και διαμορφώνει μια ενιαία εικόνα στη θέα του μετώπου από τη θάλασσα.

Η "ανάγνωση" της τοποθεσίας, η επισήμανση των χαρακτηριστικών της στοιχείων και των παραμέτρων που επιδρούν στην ταυτότητά της, αποτελεί το ερμηνευτικό κλειδί για την κατανόηση της και τη σχεδιαστική υλοποίηση εφικτών προτάσεων. Για το μέτωπο της Νέας Παραλίας διακρίναμε δύο σημαντικά χαρακτηριστικά τα οποία θα οριοθετούν τις βασικές επιλογές της πρότασης.

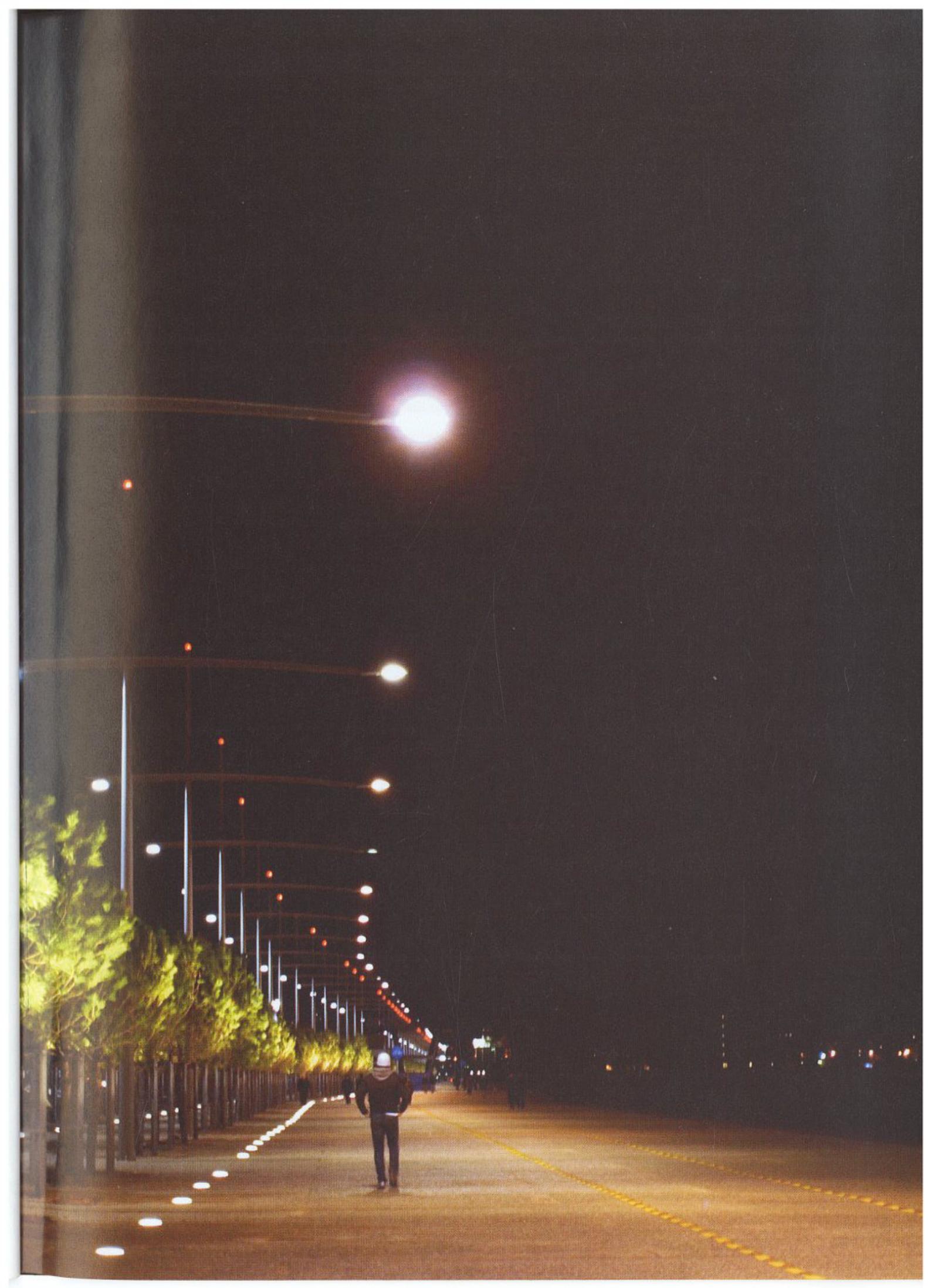
"Η πορεία πάνω ακριβώς στο όριο μεταξύ στεριάς και θάλασσας, το πλακόστρωτο της παραλίας, με τα χαρακτηριστικά της γραμμικότητας, της συνέχειας, το ανοικτό και μη διακοπόμενο οπικό πεδίο, την αίσθηση του απέριου λόγω της έντονης παρουσίας του νερού, τη γραμμή του ορίζοντα μέσα στη θάλασσα, που άλλοτε διαγράφεται έντονη και καθαρή και άλλοτε χάνεται εντελώς, ενοποιώντας με εντυπωσιακά αποτελέσματα, τον ουρανό με τη θάλασσα.

επειοδία νερού

εγκάριος πεζόδρομος

Δημόσιος χώρος στην οικεία κλίμακα του ιδιωτικού: Οι Κήποι

ο κήπος του όχου

ο παιδότοπος του κήπου των ρόδων

ο κήπος της μνήμης

Στον αντίστοιχο της γραμμικής πορείας, διαμορφώνονται, στην εσωτερική πλευρά, 15 χώροι πρασίνου ως μια αλληλοδιαδοχή "πράσινων δωματίων - κήπων" με ένα ιδιαίτερο θεματικό χαρακτηριστικό ο καθένας. Η επιλογή αυτού του όρου, δωμάτια - κήποι, προλέγει τις προθέσεις: πρόκειται για μια διαδοχή χώρων που επιχειρούν να διατηρήσουν την οικεία ατμόσφαιρα του ιδιωτικού, διαμορφώνοντας ωστόσο το δημόσιο χώρο. Δεν πρόκειται για μεγάλα "πάρκα", αλλά μικρής έκτασης "δωμάτια" που φέρνουν στη μνήμη τους κήπους των κατοικιών που υπήρχαν στην περιοχή πριν την επιχωμάτωση και οι οποίοι έφεραν μέχρι την άκρη του κύματος και τον φυσικό αιγιαλό.

Οι κήποι, σε αντίθεση με το πλακόστρωτο της παραλίας είναι προστατευμένοι χώροι, έχουν τη δική τους εσωστρέφεια, ακολουθούν άλλους δρόμους συνθετικής γλώσσας, εξυμνώντας το οικείο και το ιδιωτικό, δημιουργώντας νέους συλλογικούς χώρους σε μια κλίμακα τοπική.

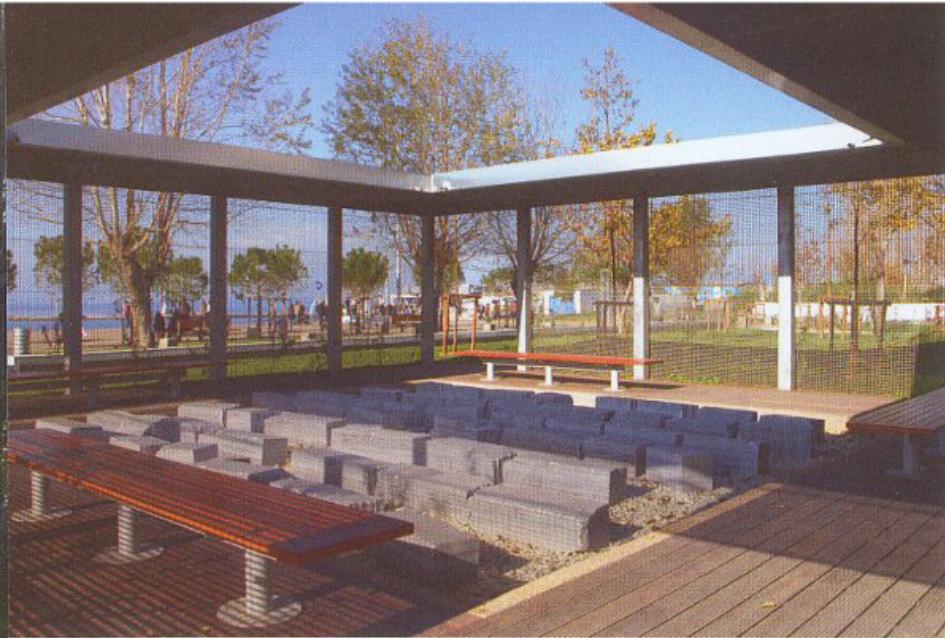
Η εμπειρία μετασχηματίζεται σε μια διαδρομή, όπου το εφήμερο [η εναλλαγή των εποχών] και το ποικίλο [η πολικεντρικότητα της μελέτης] αναδεικνύονται σε κυρίαρχα στοιχεία της σύνθεσης και αποσπούν διαφορετικά συναισθήματα από τον επισκέπτη - χρήστη. Ο μύθος αποκαλύπτεται κατά μήκος της διαδρομής, επανακαθορίζεται μέσω των φυσικών φαινομένων, δημιουργεί διαρκώς μεταβαλλόμενα οπτικά φαινόμενα. Αυτή η τάση σύνθεσης του τοπίου της σύγχρονης πόλης στοχεύει στη δημιουργία ενός χώρου σε κίνηση που ακολουθεί την αλλαγή των εποχών. Με την ονομασία των δεκαπέντε "πράσινων δωματίων" να ακολουθεί τη θεματική τους οργάνωση, ο κάθε χώρος σηματοδοτείται νοηματικά, ενισχύεται το στοιχείο της έκπληξης και δίνεται κίνητρο σε περισσότερους χρήστες να τον οικειοποιήσουν.

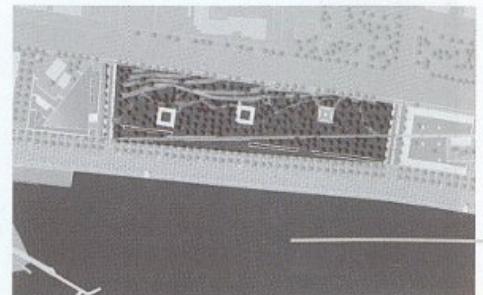
ο κήπος της νεολαίας

ο κήπος του νερού

Ο Κήπος του Ήχου διαμορφώθηκε ως ένα δάσος με υψίκορμα δέντρα, φυτεμένα πάνω σε τετραγωνικό κάνναβο σε μαλακό δάπεδο. Το στοιχισμένο "δάσος" του Κήπου του Ήχου, με τα υψίκορμα δέντρα του, δεν αποκόπτει την οπτική επαφή με τη θάλασσα. Στο εσωτερικό του Κήπου κατασκευάσθηκαν δύο "πράσινα δωμάτια" που προσφέρουν στους περιπατητές μία ελεγχόμενη εσωστρέφεια.

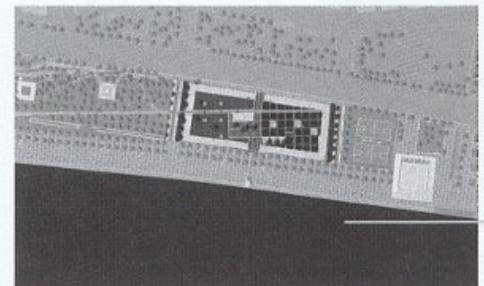

ο κίνος του ήχου

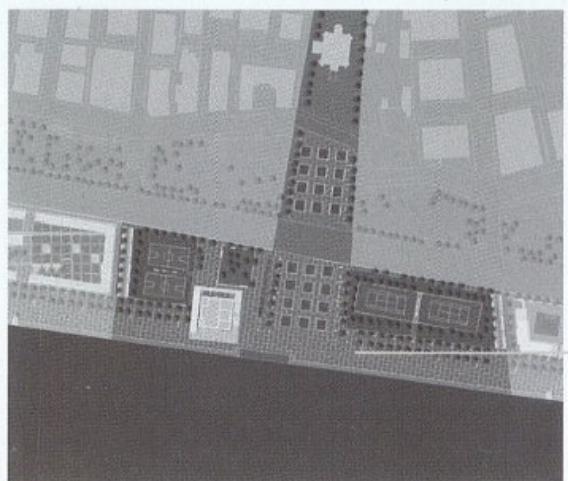
Διαμορφωμένος ως ένα εκπαιδευτικό εργαστήριο γύρω από όλα τα θέματα του κόσμου των καλλωπιστικών φυτών, της Βλάστησης, του κύκλου της ζωής, της προστασίας και συνετής διαχείρισης της φύσης, αποτελεί τον ιδανικό τόπο σχολικών επισκέψεων. Κήπος με εσωστρέφεια και την περίκλειστη διαφάνεια της ξύλινης περιμετρικής κατασκευής.

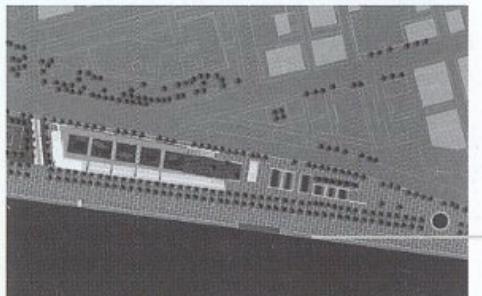
Πράγματι η θάλασσα "παφλάζει ενάντια στους αυλότοιχους των εξοχικών κατοικιών και, σε μερικά μέρη, ίσα πάνω τους". Η παραπάνω περιγραφή του άγγλου στρατιωτικού Day, οι παλιές καρποστάλ και μερικοί παλιοί χάρτες, σκιαγραφούν την εικόνα που για ογδόντα περίπου χρόνια - από τα τέλη του 19ου αιώνα, μέχρι τη δεκαετία του '60, είχε η ανατολική πλευρά της παραλίας. Σε προπολεμικούς χάρτες της περιοχής, αποτυπώνεται η θάλασσα να φένει μέχρι τον αυλότοιχο του κτιρίου Εθνικής Τράπεζας. Στο σημείο αυτό της Νέας Παραλίας, προτείνουμε μια αναφορά στη ξεχασμένη αυτή εικόνα της πόλης, μια αναφορά στο παλιό όριο πόλης και θάλασσας, δημιουργώντας ένα άνοιγμα του παραλιακού μετώπου προς το κτίριο της Εθνικής Τράπεζας. Ο Κήπος της Μνήμης είναι ουσιαστικά ένας κενός χώρος, μια "ρωγμή" στο παρελθόν της πόλης. Η σύνθεση του Κήπου ανακαλεί, σε ένα δεύτερο αναφοράς, τις λεπτές αποχρώσεις της μνήμης που δεν συντίθεται μόνο από εικόνες, αλλά είναι ένα πλέγμα ποικίλων αισθήσεων, ευωδιών, ήχων. Τα παρτέρια του Κήπου της Μνήμης φυτεύονται με αρωματικά φυτά και βότανα.

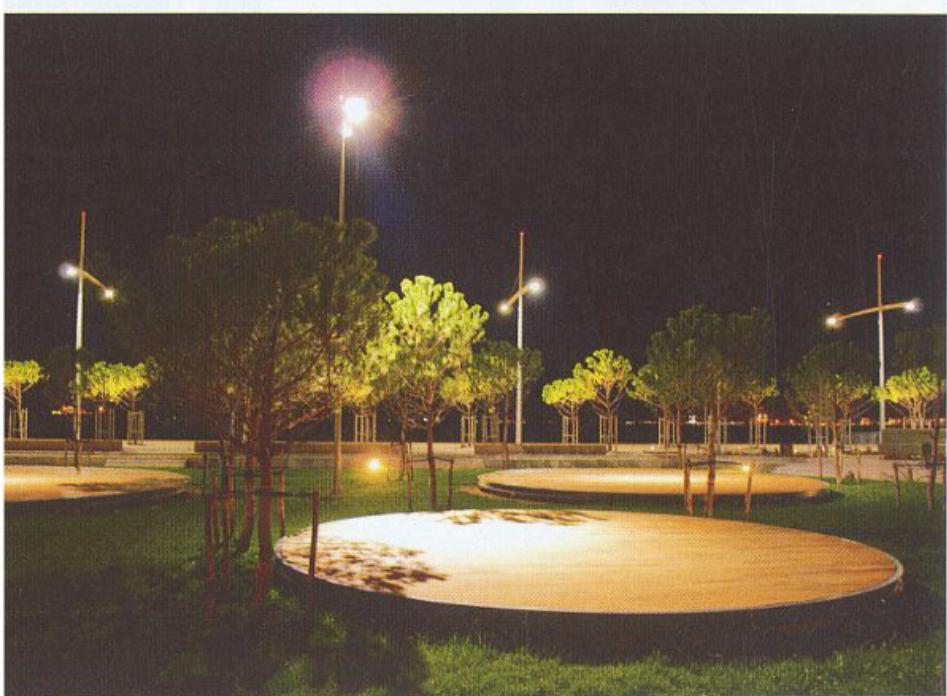

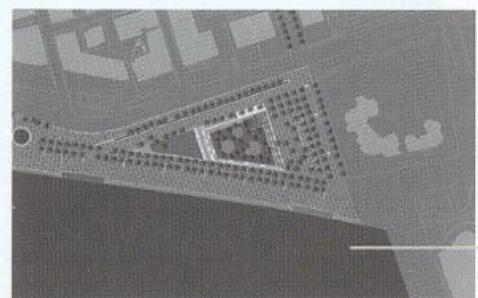
Ο Κίνος του Νερού είναι ένας χώρος όπου το νερό είναι το κυρίαρχο στοιχείο που οργανώνει, και συνθέτει την συνολική του ατμόσφαιρα. Μια ξύλινη πέργκολα κατασκευάζεται σε όλο το μήκος του κήπου έτσι ώστε να στεγάζει και τα δύο επίπεδα, δημιουργώντας παράλληλα έναν χώρο που προσφέρεται για υπαίθριες εκθέσεις. Μια μεγάλη επιμήκης επιφάνεια νερού κατασκευάστηκε στη μεριά του κήπου με το μεγαλύτερο εύρος και φυτεύθηκε με υδρόφιλα φυτά (νούφαρα, ίριδες, καλαμιές κλπ). Διαμορφώνεται επίσης ένα τοίχος-καταρράκτης στον οποίο το νερό κυλάει και πέφτει με ένταση, ενισχύοντας έτσι και πχητικά την παρουσία του σε αυτό τον κήπο.

Στον τριγωνικό χώρο που γειτνιάζει με το Μέγαρο Μουσικής διαμορφώθηκε ο Κήπος της Μουσικής. Ο Κήπος φυτεύθηκε με δέντρα σε κάνναβο, πάνω σε μαλακό δάπεδο, αφήνοντας ένα τριγωνικό "ξέφωτο". Ο χώρος προσφέρεται για υπαίθριες, μικρές, μουσικές εκδηλώσεις. Οι χαράξεις οριοθέτησης του Κήπου της Μουσικής παίρνουν υπόψη τους τη στροφή του παραλιακού μετάπου στο σημείο αυτό και την άμεση επαφή του με τον αστικό ιστό, δίνοντας το έναυσμα νέων συνθετικών χαράξεων για τον σχεδιασμό του περιβάλλοντος χώρου του Μεγάρου Μουσικής και τη συνέχεια του θαλάσσιου μετώπου.

Ο κόπος της μουσικής